

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 "
Pe trei luni . . . 6 "
Pentru România şi
străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 "

TELEFON N. 226.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

REDAȚIA
ŞI ADMINISTRATIA
Str. Prundului Nr. 15

INSERATELE
se primesc la adminis-
trație. Prețul după tarife
și învalia.

Manuscrisele nu se in-
napoiacă.

Vasile Ban.

O pagină de vitejie a neamului românesc.

Biroul de presă al ministrului cer. și reg. de războiu ne trimite următorul comunicat:

"O pildă de vârnășie, de curaj și de moarte și de credință fără păreche ne oferă istoria patrulei unui soldat simplu, care fapt i-a adus acestuia cea mai înaltă distincție, care se poate acorda unui soldat de rând: *medalia de aur pentru vitejie*."

Regimentul ardelean de infanterie Nr. 31 se afla în luptă cu Rușii. Într-una din zile venise ordinul, ca să se constate, dacă dușmanul se mai află în tranșeele sale și în ce număr era acolo. O încercare periculoasă și estrem de grea, căci patrula avea să se furișeze până în imediata apropiere a pozițiilor dușmane pentru a-și putea împlini misiunea. Având în vedere atenția Rușilor, cari trăgeau din tranșeele lor asupra fiecărui cap, care se ivea din tranșeele noastre, misiunea patrulei noastre a fost un adevărat drum spre moarte.

Comandantul companiei a explicat mai întâi soldaților săi pericolul legat de această misiune, apoi a invitat să se anunțe acei, cari vreau de bună voie să facă parte din patrulă. Cu liniște în suflet, ba chiar cu bucurie s-au anunțat toți. Sub comanda caporalului Schuster s'a compus apoi o patrulă din cei mai apți și curajoși soldați.

Din această ceată făcea parte și infanteristul *Vasile Ban*, un ostaș simplu dar viteaz, care s'a dovedit întotdeauna cel dintâi, când era vorba de o încercare îndrăznească. Patrula pornind la drum, se apropiase, nesupărată, până la 300 pași de dușman. Oprindu-se, infanteristul Vasile Ban se furișă singur până la rețelele de drot din fața tranșeei rusești.

În momentul acesta patrula a fost observată de Ruși, cari începură să tragă din toate părțile asupra soldaților noștri. Infanteristul Ban, care era cel mai aproape de dușman, era cel mai espus focului ucigător. Un glonț i-a sfărțiat mai întâi cingătoarea de care atârnavă magazinele cu patroane. Ban nu-și per-

dă însă sângele rece ci își desfăcu cingătoarea și vără patroanele în sacul de pânză. Alte gloanțe îi sfărțicară cămașa și pantalonii. Pentru a scăpa din ploaia de gloanțe Ban, stând lungit la pământ, își săpă, cum putu, o groapă în pământul înghețat, în care rămase timp de 6 ceasuri, până se întunecase.

Folosindu-se de întunecare a început apoi să se retragă, deși era luat la țintă și urmărit de patru Ruși, cari îi purtau Sâmbetele. În retragerea sa a dat în curând de trupul mort al unui camarad al său, care făcuse parte din patrula aproape cu totul nimicită. Ban nu voia să lase armele mortului în stăpânirea Rușilor și astfel luând mortului pușca și cingătoarea împreună cu baioneta își continuă drumul, până ce dădu de un alt membru al patrulei, infanteristul Lazascu, care zăcea rănit.

Acesta trebuie scăpat din prisoare — își zise Ban. Luă în consecință pe camaradul său pe spate și încărcat cu această nouă sarcină porni pe deal în jos spre tranșeele regimentului 31. Cu totul istovit sosi în cele din urmă în tranșeele noastre, unde depuse pe infanteristul Lazascu și armele celui mort.

La 300 de pași dela tranșeele dușmane mai zăceau însă trupurile neînsuflite ale celorlalți patru bravi soldați ai patrulei. Faptul acesta nu-i dete pace lui Ban, căci el nu voia să lase în mâinile Rușilor nici măcar trupurile moarte. Reculegându-se de suferințele îndurate se prezentă în fața comandantului său cu rugarea să-i dea ajutor, ca să aducă de cei morți acasă. Însoțit de treicamarazi curajoși Vasile Ban părăsi din nou tranșeele și porni spre pozițiile dușmane, unde îl pândea moartea.

În drumul periculos ei dădură mai întâi de cadavru comandantului patrulei, caporalul Schuster. Rușii înaintaseră deja până la locul acesta, căci mortului îi luaseră tot ce avea la el. Mortul a fost dus în tranșeele noastre.

Deoarece însă transportarea celorlalți morți devenise anevoioasă, s'au trimis soldați sanitari cu țărzi pentru a-i aduce. Vasile Ban se anunță din nou, că vrea să conducă și pe soldații sanitari.

Pentru a treia-oriă făcu drumul periculos și și de astă-dată i-a succes să se întoarcă teafăr, aducând trupurile celor trei camarazi morți. Deabia acum, după ce știa

la loc sigur trupurile camarazilor săi, Vasile Ban, acest om simplu dar cu inimă credincioasă și eroică, s'a pus să-și odihnească truditul trup.

Fără comentari!

Sinodul arhiepiscopesc.

Sibiu, 17 Aprilie n.

Inchiderea sinodului.

Ședința a șaptea, ultimă, s'a ținut Sâmbătă, în 17 Aprilie n. Președintele I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Mețianu, notar de ședință Dr. George Proca. Ședința se deschide la orele 9 dimineața.

Notarul Lazar Triteanu citește procesul verbal al ședinței premergătoare. Se autentică.

Se intră apoi în ordinea de zi. În numele *comisiunii organizatoare* raportează *Dr. Vasile Preda*, în chestia reclamației P. C. Sale, Protosinodului Dr. Eusebiu R. Roșca, director seminarial, de a i se recunoaște îndreptățirea și asupra sumei pe care a primit-o înainte de votarea pragmatice de serviciu, ca adaos de scumpete și care face la an 552 coroane. Comisiunea organizatoare, ală cererea de îndreptățire și propune, ca cu începere din 1 Iulie 1913 să se asemene pe seama P. C. Sale, și suma de 552 coroane, adaosul de scumpete, avut mai înainte, până la acordarea unui nou evincenval. Sinodul primește propunerea.

Același raportor referă în chestia fundației fetei în Domnul Virginia Eneșcu, născută Tipelu. Citește raportul consistorului către sinod, citește testamentul decedatei, espune fazele prin cari a trecut pertractarea lăsamântului până la finalizare, în urmă propune acceptarea și votarea literilor fundamentale, prezentate din parte consistorului, dar cu unele modificări făcute din partea comisiunii organizatoare.

Sinodul votează literile fundamentale cu modificările făcute de comisiune.

Urmează *comisiunea bisericească*, care prin raportorul ei, *Dr. Vasile Saftu*, raportează în chestia regulamentului prezentat din partea consistorului pentru examenul de calificare preoțască în arhiepiscopia greco-orientală a Transilvaniei.

Se intră în meritul chestiei, se primește propunerea deputatului Dr. Silviu Dragomir, ca în loc de arhiepiscopia greco-orientală să se spună arhiepiscopia *ortodoxă*, se votează doi paragrafi, apoi deputatul Vasile Gan scoate la iveală astfel de momente, cari îndeamnă sinodul să lase dela ordinea zilei proiectul de regulament și să-l treacă de nou la consistoriu, spre o nouă studiere a chestiei, cu ținerea în vedere a ideilor sulate de deputatul

Vasile Gan. Se primește și propunerea deputatului Dr. Silviu Dragomir, ca consistorul, să transpună proiectul său corpului profesoral dela teologie, pentru a-și da părerea.

Urmează raportul *comisiunii financiare*. Raportor *Demetriu Moldovan*. Citește raportul consistorului în chestia rezidirii seminarului »Andreian« și propune ca raportul să fie luat la cunoștință, să se lase cu plăcere act despre colecta întreprinsă din partea Excelenței Sale, Arhiepiscopului și Mitropolitului Ioan Mețianu, să se exprime mulțămirea Excelenței Sale și tuturor contribuabililor și în fine, ca raportul, care a fost tipărit și scos în broșură, să fie trimis fiecărui oficiu parohial spre păstrare în arhiv. Propunerea se primește.

Tot în numele comisiunii financiare raportează deputatul *Nicolae Borzea* în chestia fundației *Șaguna*. Citește raportul consistorului către sinod și propune, să fie luat la cunoștință, comisiunii să i se dea absolutoriu pentru anul trecut, iar bugetul anului viitor să fie aprobat și votat. Propunerea se primește.

Același raportor referă în chestia înadațiunii *Andronic*. Citește raportul consistorului către sinod și propune luarea lui la cunoștință cu dorința, ca în viitor după puțină, ajutoarele din fundația aceasta să fie împărțite în mod mai proporțional după protopresbiterate.

Se naște discuția, la care iau parte: Victor Tordășianu, care face și o propunere de întregire, Dr. George Proca, Dr. Ioan Lupăș, Parteni Cosma Teodor Hermann, Nicolau Ivan și raportorul. Sinodul primește propunerea deputatului Nicolau Ivan, ca raportorul consistorului să fie luat la cunoștință, cu aprobarea, iar propunerea deputatului Victor Tordășianu se transpune consistorului spre studiere, la propunerea deputatului Dr. George Proca.

Același raportor referă în chestia hotelului *din piața Hermann din Sibiu*. Constată din raportul consistorului, că a costat hotelul, cari sunt cheltuielile ivite mai târziu, cu cât a fost hotelul închiriat, și propune, ca raportul să fie luat la cunoștință, dar consistorul să fie îndrumat să prezinte în sesiunea viitoare socoteala exactă despre cheltuielile avute cu hotelul. Iar deputatul Arseniu Vlaicu propune, să fie arătată cu exactitate în sesiunea viitoare și rentabilitatea hotelului. Se primește ambele propuneri.

Tot comisiunea financiară raportează prin referentul *Ioan I. Lăpedatu* asupra socotelelor de pe anul trecut ale fondurilor și fundațiilor administrative din partea consistorului arhiepiscopesc. Comisiunea lea aflat toate în perfectă regulă. Propune luarea raportului consistorului la cunoștință, aprobarea socotelelor și votarea obicinuitului absolutoriu pe seama consistorului, iar cu privire la supraerogatele făcute în cursul anului trecut să se dea indemnizare consistorului. Se primește.

Același raportor referă în chestia socotelelor de pe anul trecut ale librăriei și tipografei arhiepiscopescă. Constată o îmbucurătoare ameliorare a situației în toate privințele. Socotelele sunt în regulă. Propune aprobarea lor și votarea absolutoriului pe seama comisiunii administrative. Se primește.

La propunerea aceluiași raportor se votează bugetul special al tipografelei arhiepiscopescă pe anul 1916 și apoi și bugetul consistorului, care fiind tipărit și împărțit între deputați se consideră de cetit.

Comisiunea școlară raportează prin referentul *Victor Păcală* asupra raportului consistorului arhiepiscopesc în chestia *înființării unei pedagogii de fete*. Se citește raportul consistorului în care se arată starea lucrului, apoi comisiunea propune menținerea concludusului adus din partea sinodului în anul trecut în chestia aceasta și îndrumarea consistorului, ca se facă pașii necesari pentru înființarea necesarei pedagogii de fete.

După lămuririle date din partea înaltpreasfințitului *Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu*, sinodul primește propunerea comisiunii.

Comisiunea petiționară, constituită sub președinția deputatului *Constantin Dimian*, referă prin raportorul Dr. Ioan Dobre, că o singură petițiune i s'a predat ca întrață la sinod, a preotului *Vasile Nașu din Balba*, tractul *Bistriței*, care cere un ajutor anual de 200 coroane, în schimbul birului primit dela credincioși. Propune și sinodul decide, ca petițiunea se fie transpusă consistorului spre competență rezolvare.

Bugetul sesiunii actuale sinodale se stabilește în suma de 4266 cor. 40 filer, iar autenticarea procesului verbal despre ședința aceasta se va face Duminică, în 18 Aprilie n. după sfânta liturgie, prin deputații cari se vor mai afla în Sibiu.

Înaltpreasfințitul *Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu*, constată apoi că toate lucrările sinodului sunt terminate. Mulțumește deci întâi preabuului Dumnezeu apoi domnilor deputați pentru munca săvârșită și declară sesiunea sinodală ordinară a anului a-cestuia de încheiată.

În numele sinodului P. C. Sa, Arhimandritul *Dr. Ilarion Pușcariu* aduce Excelenței Sale mulțumiri călduroase pentru buna și înțeleaptă conducere a desbaterilor din sinod, dorindu-i lucră mulți ani feliiciți de viață.

Se face sgomotoase ovațiuni Excelenței Sale și deputații sinodali părăsesc sala de ședință la orele unsprezece și jumătate

Rap.

Popa din Sânmihai.

(Urmare.)

Nu ar fi desăvârșit tabloul, ce vreau să-l fac asupra acestui popă românesc de legea veche, dacă a-și între-lăsa descrierea felului de tot original de a fi al moșului meu, ca om de societate și ca om de familie.

Deși ca preot a fost totdeauna de un puritanism sever, care trada o adâncă și sinceră convingere religioasă (ceace mai rar găsești în generația mai nouă de preoți) popa din Sânmihai era un om iubitor de societate.

Șase zile din săptămână erau închinate chemării sale de preot și grijiilor multe cu lăntina sa gospodărie. În ziua a șaptea — Sâmbătă — însă des de dimineață prindea iapa la căruță și o-lua să în Turda, unde în ziua asta se ține târg de săptămână. În birul obicinuit — locul de întâlnire al preoților din împrejurime și al intelectualiilor din Turda — totdeauna afla societatea veselă, în care bătrânul era bine-venut. Și nu odată băjina iapa trebuia să stea oare întregi în curtea birtului până când moșu se îndura să plece.

Acasă apoi trebuia să înfrunte ocările banice, o femeie dealcum răbucioasă și bună ca pita cea moale.

— „Vai părinte, părinte! — îi zicea buna cu glas tănguios — »Dta ești mai aproape de oraș și totuși vii cel din urmă acasă!«

Avea însă moșu o însușire, de care nu mă plâng pentru că aceasta am să mulțumesc că am putut crește pe la școli cu cheltuielă multă și că după moartea sa ne-a rămas și cevași avere. Era cruțător, aproape până la sgarăcit. Devenise proverbial din pricina acestei însușiri a d-sale.

Tatăl meu fost avocat în Turda și cu prietnii d-sale i-au jucat nu odată câte o festă bătrânului.

Se spune că într-o Sâmbătă era adunată multă lume românească în birul obicinuit. Discuții înfocate vorbe de glumă și mai ales vinul bun făcea să treacă ceasurile ca niște clipe. Bătrânul părinte, mai ales când era de față și tatăl meu, nu se prea îmbulzea la plată. Se considera drept oaspe al fiului său dela oraș.

Era pe vremea aceea un popă în Turda ceva nepot de văr al moșului meu. În tolu poveștilor nime n'a băgat de seamă, cum vicleanul părinte din Turda eșise întruna afară și se întorcea cu câte-o sticlă plină de vin. Turna voios în pahare și îndemna la beut și pe moșu meu:

— »Bea unchiule, a-um noi plătim. Când vom merge la d-ta la Sânmihai ești cu ni-l ospăta din al d-tale, că ț-i-a dat D-zeu din belșug!«

Moșu clocea cu toți cu voce bună. În gândul său își va fi făcând o îndestulare socoteala, că ce mulți bani cruțată netrebând să plătească.

După ce s'a inserat bine a luat-o cătră casă. A doua zi tocmal avea niște oaspeți mai aleși și ca să le dea cinstea cuvenită desfunda o sticlă, de vin de cel mai bun, adus aseară din Turda. Când colo ce să vezi! În sticlă era apă. Desfundă a doua, a treia, a patra, în toate apă și iar apă.

Atunci i-a fulgerat în cap, că Turdenii au fost cei cari l-au păcălit bându-i vinul și turnându-i apă în sticlele pușe în lada căruții. Numai acum a înțeles rostul deselor umbăriilor afară ale popii din Turda și răsul infundat al mesenilor, când îi imbla nepotul cu zor, ca să bea ca dintr'al d-sale.

Om bun dela fire și-a stăpânit însă mânia, care s'a resuflat într-o vorbă spusă nu cu prea mare asprim: — »El, ticălosul de nepot din Turda iar mi-a făcut uac.«

I-o-lă fie iertatui tatăl meu am a-

uzit multe întâmplări hazlii de pe vremea când studia la facultatea de drept din Cluj. Miezul acestor pășanii se învârtea tot în jurul tradiționalei sgarăcenii a tatălui d-sale, popa din Sânmihai.

Odată, — povestea tatăl meu, — văzând, că după repețite insistări și amenințări bătrânul tot nu se mai îndura să-mi trimită parale, am luat o hotărâre supremă, și am plecat pe jos să acasă la Sânmihai, cu propusul firm, de-a nu mă întoarce îndărăt la studii până ce nu-mi va da parale destule, ca să-mi plătesc datorile și să-mi mai rămână ceva și de cheltuielă.

Tatăl meu, ca de obicei, nu era acasă. Măicuța, bună și iertătoare dar mai ales înțeleaptă, nu m'a întrebat nici cu o vorbă legănată, că de ce-am venit acasă, cât am de gând să stau, ci mi-a dat de cină și mi-a așternut patul, ca să mă odihnesc de greul drumului.

Eu însă vroiam cu tot prețul să-mi câștig pe mama pe partea mea, căci singur nu mă prea încredeam în buna reușită a întreprinderii mele.

Când să mă culc deodată am deschis vorba asupra rostului venirii mele acasă:

— Măicuță dragă! Trebuie să-ți mărturisesc, că m'am hotărât să-mi caut o altă meserie. Eu la Cluj nu mă mai duc.

Știam că am atins partea cea mai slabă a mării, mândria ei. Sărmana nu avea altă ambiție, decât să facă din micul ei fiu un domn mare, la oraș:

— Pentru Dumnezeu fiule, cum ț-i-a venit în minte una ca asta?

— Foarte ușor. D-ta măicuță știi mai bine, ce scump e tata și cât de subțire lui trimete banii. În Cluj viața e scumpă, noi juriștii trebuie să ne purtăm mai altfel ca studenții. De multe-ori trebuie să mergem la un păhar-două de beutură cu profesorii noștri. Da de unde să pot face eu asta din banii puținii ce-mi trimeteți? Acum sunt plin de datorii până în grunzi. Așa însă nu o mai pot duce. Până nu-mi plătește talca toate datorile nu nu mă mișc din Sânmihai!

Măicuța a dat din cap, a suspinat odată de două-ori, apoi m'a întrebat așa cu jumătate gură:

— C'am câte datorii ai? Vor fi vre-o 10 florini?

— Ce crezi măicuță? Mai mult!

— Doar nu vor fi 20 florini?

— Ba mai mult, măicuță dragă.

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Situația în nordul monarhiei.

Budapesta 18 April. — Din marele cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

Situația e în general neschimbată. În Carpații păduroși am respins sângerose atacurile, pe cari Rușii le-au îndreptat în contra noastră lângă localitățile Nagypölöny, Zello și Telopoc făcând prizonieri 7 ofițeri și 1425 de soldați dușmani. Pe toate celelalte fronturi s'au dat numai lupte de artilerie.

Pe câmpul de operații dela sud n'a obvenit nimic de semnalat. Am respins cu succes focul artileriei sârbești din regiunea Belgradului.

General de divizie Höfer, locțiitorul șefului de stat major

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin 18 April. — Buletinul oficial al marelei cartier general german e pentru azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest: Spre sud-ost dela Ypern Englezii au pătruns eri seara în pozițiile noastre din apropierea nemijlocită a canalului bombardându-le cu explozibile, dar i-am respins imediat printr'un contra-atac. În Champagne decurge încă lupta; aici Francezii au aruncat alalțieri în aer un tranșeu de lângă o poziție, pe care o ocupasem noi, nu și-au câștigat prin aceasta nici un avantaj însă. Intre râurile Maas și Mosela s'au dat numai lupte de artilerie. În Vosgi, spre sudost dela Stossweier, am ocupat o poziție dușmană împinsă prea înainte. Spre sudvest dela Metzeral a trebuit să ne retragem avantposturile din fața puterii covârșitoare dușmane.

Pe câmpul de operații dela est: La est situația e neschimbată.

Prelungirea moratoriului în România. Din București se anunță:

După cum se știe, moratoriul acordat pentru plățile din străinătate urma să expire la 10 Aprilie. Intrucât însă motivele, cari au determinat hotărârea primă a moratoriului, continuă, guvernul a prelungit suspendarea plăților pentru străinătate cu încă 4 luni, până la 10 August v.

Prelungirea serviciului de glotași.

Din Budapesta se comunică:

În ședința de azi, Luni, a camerei ungare ministrul apărării țării va prezenta între altele un proiect de lege, conform căruia datorința de a servi la gloate se va estinde și asupra tinerilor de 18 ani precum și a bărbatilor dela 43-50 ani. Prima clasă a glotașilor o vor forma tinerii și bărbății dela 18—42 ani, a doua clasă cei dela 43—50 ani.

În înțelesul proiectului de lege pot fi folosite în viitor pentru întregirea armatei comune și a honvezimei toate clasele de glotași. În acest scop poate fi folosită însă clasa a doua (adeacă cei dela 43—50 ani) numai în mod excepțional, anume clasa aceasta are să facă în genere servicii afară de teritoriul de luptă; pe acest teritoriu, adecă pe câmpul de luptă are să fie folosită numai când necesită deosebite prețind aceasta.

Votarea acestui proiect de lege și ridicarea sa la valoarea de lege nu înseamnă însă, ca nouile categorii să fie luate imediat în considerare, căci numărul celor apți pentru serviciul de arme, care stă armatei la dispoziție pe baza legilor de azi, este încă atât de mare, încât lipsurile din armata comună, a honvezimei și a glotașilor sub arme se pot nu numai acoperi îndeajuns ci, precum e știut, unele din clasele mai tinere ale celor asentați, încă nici n-au fost luate în ajutor.

Dispoziții analoge vor intra în vigoare în Austria prin un decret împăratesc.

Spaima Rușilor.

— Din vitejile eroului român, sublocotenentul: Rusu. —
— Urmare și Fine. —

Pe lângă însușirea prețioasă a unui soldat de a sta rece și nepăsător în fața morții, însușire, de care Românii au dat doar cea mai strălucită dovadă în acest războiu, sublocotenentul Rusu a căutat și l-a succes să-și facă soldații, ca să și valorizeze și o altă calitate prețioasă, proprie firii românești: spiritul de invenție.

Astfel s'a întâmplat, că mica, dar vitează ceată a dat în localitatea Cadubestle de un detașament rusec mai restrâns la număr. Observând Rușii apropierea soldaților noștri s'au retras cu toții în caz și ascunzătorii baricardându-se acolo. Era deci evident, că Rușii adăpostiți prin case, ca în niște cetății nu puteau fi bătuți decât numai scoși fiind afară de-acolo.

Sublocotenentul Rusu își bătea acum capul cum va putea scoate pe Ruși din ascunzătorii.

În timp ce comandantul se gândea, deodată ese dintre rânduri un soldat, un româncaș din comitatul Solnoc-Doboca și — dispere.

Peste puțin timp reappare apoi însoțit de o ceată întregă de — Ruși. Îl făcuse prizonieri!

— El și, cum ai putut face lucrul

ăsta? îl întreabă sublocotenentul plin de mirare pe soldat.

— Cum să-l fac, — răspunde acesta — iac'ășa. Eu văzusem, că o ceată mai mare de Ruși, se ascunsesse într'o casă. Mă apropiai deci tip-tit de dânsa până sub un părete al ei. Atunci o luai fuga în jurul casei, trăgând câte 2—3 focuri de pușcă pe fiecare fereastră. Rușii credeau, că e o armată întreagă în jurul lor. Și-au perdut dintr'o dată cu toții capul; nu mai știu, ce să facă. Atunci eu prind a le striga în gura mare să se predca, că sunt înconjurăți de toate părțile de soldați de-ai noștri. Muscalul săracu-i prost, el crede tot. Toți și-au svariit puștile pe fereastră și mi s'au predat. Și iac'ășa-i prinsel...

Ou timpul falma cetei sublocotenentului Rusu a prins a se lăți tot mai mult între Ruși luând proporții fantastice. Soldații ruși nu-și puteau de loc esplica cum mica ceată de Români luptă cu atâta hotărâre și dispreț de moarte. În superstiții lor credeau, că viteazul român dimpreună cu ceata lui stăteau în legătură cu — diavolul. Unde auzeau numai, că ar fi Rusu, — fugeau măn-când pământul.

Odată primește viteazul sublocotenent porunca să împrăstie garnizoana rusească a orașelului Kotzman. Porunca a fost primită dimineața la 6 ore, iar peste un ceas și jumătate fugeau Rușii, de credeai, că și-au pierdut mințile. Atât de fără de veste l-a prins atacul Românilor, că bieții soldați ruși nici nu-și puteau da seama din ce direcție vine acest atac.

Tot astfel au pățit'o înaintea localității Zastavna din Bucovina de nord: Aici concentraseră Rușii o armată destul de respectabilă care se compunea din cel puțin 6 regimente de infanterie, mai multe despartăminte de mitralieze, precum și câteva tunuri. Sublocotenentul Rusu însă atâta-i-a hărțuit și dintr'o parte și din alta, că bieții Ruși nu se puteau orienta de loc. Nu știu câte de mare e armata care-l atacă. Comandantul rusec raportează superiorității sale următoarele: »E imposibil, ca să înaintăm, pentru-că se semnalează din toate părțile puternice trupe dușmane. Și când colo era numai sublocotenentul Rusu cu mica ceată de Români.

Succesele aceste se pot mulțami numai disciplinei de fer ce există în această ceată, precum și educației militare deosebite, de care și-a împărțit Rusu omenii. Căci acești viteji par'că ar fi trăit în continuu în tabără, par'că de copil au fost obișnuiți cu primejdiile morții. Nu există pedecă pe care danșii să nu îndrăznească a o delătura. Astfel un sergent din această ceată primește ordinul să taie niște îngrădituri de sârmă, pentru a deschide calea spre Ruși. Se părea însă că acest ordin e imposibil de executat, deoarece-ce Rușii bănuind intenția sublocotenentului trimiteau încontinuu o ploaie de gloanțe spre acel loc. Sergentului însă nici că-l păsea. El pleacă liniștit taie sârmele și se reîntoarce.

— Ce-ai simțit în ploaia aceea de gloanțe? îl întreabă tovarășii.

— Zău nu era chiar lucru de giună, dar pentru aceea, dacă ar fi lipsit să merge încodată, nu m'as da îndărăpt...

Deasemenca te pun în urmăre concepțiile, ce le au acești simpli soldați despre cinstea soldătească. Se întâmplase, că Rușii conform obiceiului lor jefuiseră un oraș bucovinean adunând vre-o șase lazi încărcate cu aur, argint și alte lucruri de preț. Ceata lui Rusu însă a dat peste transportul însoțit de o puternică trupă dușmană. Rușii au fost bătuți și împrăștiți, iar comorile au ajuns în mâinile vitezei cete care la rândul ei le-a trimis comandamentului

absolut intacte. Să se observe, că această ceată era compusă din Români săraci lipșiți și oameni cu familie grea năcăjiți de nevolle traiului. Nici comandantul lor nu e de loc avut. Iar control — nu era. Cu toate aceste n'a lipsit nimic, absolut nimic din imensele bogății. Un corespondent de pe câmpul de luptă vorbind cu un soldat din această ceată și-a exprimat mirarea asupra acestor concepții de cinste soldătească într'adevăr nu tocmai de toate zilele. La ce soldatul a răspuns, întocmai, ca un școlar ascultător:

— Noi suntem soldați, noi nu suntem tâlhari. Așa ne-a spus-o aceasta comandantul nostru și așa vrem să fim...

Nu ne vom mira deci că Rușii au pus un premiu de peste o sută de mii de coroane pe capul uai astfel de comandant. Lucru, pe care nici erolul sublocotenent nu-l exploatează nici când. Astfel împutându-i odată Roda Roda, că de ce se expune așa des primejdiilor morții, viteazul ofițer român îl replică cu o modestie demnă de ori-care erou din istoria Romanilor. »El și ce e, dacă mă nimereste glonțul? Fii sigur, că nu s'a făcut prin aceasta o gaură în cerc.

Desmințirea zvonurilor de pace separată. »Fremdenblatt« din Viena scrie, că ziarul străine, dar mai ales cele franceze, au publicat de câțva timp niste zvonuri despre preținsele dorințe ale Austro-Ungariei de a încheia o pace specială cu Rusia. Pe această bază, aceste ziare fac niște comentarii senzaționale. Aceste zvonuri, cari au fost dezmințite de mai multe ori, sunt fără nici un temelu.

»Pentru sârmanii soldați români cărora li-s'au amputat picioare sau mâni și cari și-au pierdut lumina ochilor«.

În urma apelului nostru din numărul trecut al ziarului am mai primit următoarele contribuții maritimose:

- Transport din n-rul trecut 1879 c. 60 f.
- Colecta d-lui preot-inv. Eugen Muntean din Agnita dela elevii școlii rom. gr. or. din loc: D-l Eugen Muntean 2 cor., Ioan Mihail cl. II 10 fl., Olivia Mihail cl. VI 20 fl., Elisaveta Muscă cl. VI 20 fl., Octavia Corfariu cl. IV 10 fl., Aurelia Munciu cl. IV 20 fl., Candit Timar cl. IV 20 fl., Ioan Radu cl. IV 20 fl., Victor Dușleag cl. IV 20 fl., Ilie Mittel cl. II 10 fl., Virsavia Mittel cl. II 10 fl., Sabin Muscă cl. I 10 fl., Tiberiu Hârțioagă cl. II 10 fl., Andrei Prunea cl. I 10 fl., Pompiliu Armean cl. II 10 fl., Romul Naicu cl. II 10 fl., Olivia Varga cl. II 40 fl., Victoria Braniste cl. VI 20 fl., Gliceria Comșa cl. II 10 fl., Victor Radu cl. II 10 fl., Silvia Mateiu cl. II 8 fl., Ioan Camșa cl. I 10 fl., Ioan Camșa cl. II 10 fl., Victoria Măneasa cl. II 6 fl., La olaltă . . . . . 5 c. 24 f.
- D-l S. Ciceronescu, Oradea-mare. . . . . 50 »
- D-l Rubin Patifia sen. Alba-Iulia. . . . . 2 »

La olaltă 1936 c. 84 f.

ȘTIRI.

— 19 Aprilie n. 1915.

Doi frați decorati cu crucea de fer. Înregistrăm cu o deosebită bucurie știrea, că frații Alexandru Popp, căpitan în regimentul de inf. 31 și Leonida Popp, locotenent în regimentul de husari Nr. 1 — fii cei mai mari ai distinsului nostru prieten și colaborator, d-l medic-colonel Dr. Ioan Popp din Sibiu, au fost distinși de Împăratul Wilhelm cu »Crucea de fer« pentru ținuta vitejească și exemplară în fața dușmanului.

Transmitem vitejilor frați Popp precum și venerabilului lor părinte cele mai călduroase felicitări.

Pentru orfanii și văduvele după soldații noștri morți pentru patrie am primit prin administrațiunea ziarului nostru suma de 20 cor. colectă făcută de d-na Eliza Bodocan din Blaj.

Clubul Român din Viena — precum ni se scrie — a avut în Dumineca Tomi o convenție socială din cale afară de succesă. Sala dela »Magistrat« a fost ticsită. Colonia română, meseriași, militari răniți și din garnizoană, în frunte cu d-l general Al. Lupu și d-l dr. Lazar Popovici, au petrecut în cel mai familiar mod o seară, care va rămânea o amintire plăcută. D-l președinte Ilie Radu, arhivar la consulatul general român salută oaspeții prin un discurs foarte frumos, și le mulțumește pentru prezentarea lor într'un număr atât de considerabil, precum și pentru atențiunea care o dau societății. Urmează apoi la cuvânt, d-l primsecretar Al. S. Iorga, care ține o conferință (a 42-a) din domeniul industriei naționale, vorbind despre școlile de industrie din Zakopane și Câmpulung. Conferențiarul atrage atențiunea asupra necesității înființării aștor fel de școli, și în Ardeal și Banat arătând cum Statul este dator să sprijinească aceste școli. Expune și un plan de învățământ acomodat împrejurărilor locale și esperințelor mai noi făcute pe acest teren în institutele similare apusene. Conferința de peste o oră a fost ascultată cu mare atenție și a stârnit mari mulțumiri.

Pentru portretul regretatului profesor Dr. Alexandru Bogdan, au intrat dela N. N. Kor. 10.— Primească generosul donator călduroase mulțumite.

Direcțiunea școlilor medii gr.-or. rom.

Prăbușirea unui teren de 100 hectare. Din R. Sarat se anunță: în comuna Bordești s'a întâmplat Sâmbătă o mare catastrofa. Un loc în întindere de 100 hectare cu un subsol stratificat, înclinat, teren de natură fugitivă, pe care se aflau 30 case, livezi și vii, s'a prăbușit pe o adâncime de 6 metri. Victime omenești nu sânt, întru cât surprerea s'a făcut încet astfel că cei aflați în case au putut scăpa. Casele s'au dărâmat toate prefăcându-se în ruine. Un pod aflat în apropiere și o cișmea publică au fost stricate.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat dela d-l Dr. Ioan Margita avocat în Geogăiu K 30.— Întru amintirea repostatului său flu Ionel.

Primească maritimosele donator sincere mulțumite.

Magistratul orașului ne trimite spre publicare următorul avis: În timpul de față, când orice prevedere a orășului cu mijloace de trai oferă o nespusă greutate, magistratul s'a văzut necesitat a decide, ca târgul de alimente să-l ușureze vânzătorilor cât de mult și totdeodată să le înlesniască vinderea prin aceea, ca în timpul cât va dura războiul, să nu fie legați de dispozițiunile ordinii de târg ci cu abateri dela aceea, vânzătorii să poată vinde de pe același loc de vânzare tot soiul de marfă adusă de ei la târg, fără să mai fie necesitați a vinde mărfurile pe diverse locuri, de stat în târg, transportând mărfurile lor pe diverse locuri, după solul mărfurilor resp. articolele de trai. Locul, pe care are să se așeze vânzătorul spre a vinde, îl hotărăște marfa vânzătorului, care a adus-o dânsul la târg în cantitate mai mare.

Magistratul orașenesc.

Se caută domnișoară de companie din loc pe lângă o domnișoară. Informații la administrația.

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu: Branisce & Comp. Redactor responsabil: Ioan Lacea

Concurs de contabil!

La banca »Parsimonia« din Bran-Törösvár este de ocupat postul de contabil.

Salariul anual 2400 cor. cu prospecte de ameliorare.

Dela concurenți se cere: atestat de maturitate despre absolvirea claselor comerciale, praxă de cel puțin 3 ani, — să poată lucra independent, cunoașterea limbei maghiare și cunoașterea de carte funduară.

Petițiunile de concurs sunt a se înainta în termen de 30 zile dela l-a publicare la direcțiunea institutului »Parsimonia« în Törösvár.

După un an de serviciu corăspunzător așteptărilor, contabilul ales se va definitiva.

Bran în 17 April 1915.

1—3 Direcțiunea.

— Dar treizeci de florini destul îți-ar fi?

— Mai mulți măicută dragă.

În fine am făcut împreună o socoteală asupra datorilor și a banilor de cari aveam lipsă, și după ce măicută m'a asigurat că va vorbi dânsa cu părintele, m'am culcat și am adormit tun.

Ce vor fi vorbit părinții în noaptea aceea, nu știu. Știu atât, că până în ziua tatăl meu a dat ordin să prindă cai la căruță. Pe-atunci ținea trei cai. S'a uitat aspru la mine și a zis o singură vorbă:

— Mergem.

Ne-am sult în căruță și am luat-o câtră Cluj.

Pe drum deasemenca nu mi-a zis nici-o vorbă. Numai din când în când lovea cu sbicul în calul din dreapta și mormăia ceva printre dinți, care aducea cu vorbele:

— »Hi surule, că ovăsul l-a beat ficiorul meu în Cluj.«

Asta mie-mi sună — gândeam în mine. Dar n-am zis nici-o vorbă. Ajunși în Cluj am tras în birtul unde obișni nui-răm să mâncăm.

Birtașul a naibii, cât ce l-a văzut pe bătrânul, a simțit, că își va căpăta banii. S'a dat cu buna pe lângă tata

și l'a poștit în casă. L-a adus de mâncare și un vin bun călduț, care a avut un efect miraculos nu numai asupra trupului amorțit de frig, ci și asupra mâinii infundate a tatălui meu. După-ace am mâncat bine și am golit câteva păhărele, bătrânului i-s'a deslegat limba.

A chemat pe crișmar, ca să-l facă socoteala datorilor mele. Birtașul voios a luat numai decât o listă lungă și a început să socotească cu glas înalt:

— Două păhare de bere, două părechi de cănașel. Trei păhare de bere. O litră de vin cu apă. Două păhare de bere și așa mai departe...

...Tatăl meu dădea din cap ca și când ar aproba toate cele cetite.

— Merg toate bine — gândeam în mine.

Orișmarul cetea mai departe. Deodată ajunge la o poziție, care a înfuriat pe tatăl meu cum nu-l mai văzusem în viața mea. Era vorbă de șesă cafele negre pe seama muzicanților.

Când a auzit tatăl meu, a sărit de pe scaun și a bătut cu picioru în pământ. A început apoi se sbiere cât îl lua gura:

»Șase cafele negre la țigani? Eu

nu am beut cafea în viața mea, am trăit cu mălai și ficiorul meu îndoapă și pe țigani cu cafea? Se știi, că nu plătesc nici un crucer.

»Prinde loane câtă să mergem acasă D-șoru plătească-și cafelele lui din a lui dar nu din truda mea!«

Biețul crișmar a rămas ca trăsniț și se uita neajutorat când la mine când la tata.

Eu îi făceam pe la spata semne desperate, că să șteargă poziția aceea, din socoteală.

În fine s'a trezit la cap și birtașul. S'a apropiat de tatăl meu și cu glas îmbunător a declarat, că e numai o greșală la mijloc. Domnu cel tânăr nici nu a putut se comanda cafele la muzicanți, căci în crișma lui cinstită nici nu au voie se între muzicanții.

După multă vorbărie și asigurări în fine tatăl meu s'a înmulat; a plătit socoteala, a prins caii la căruță și a plecat spre casă. Eu se'nțelege am plătit cele șase cafele negre dintal meu.

Până aici povestea tatălui meu.

(Va urma)

**